

Revisionsrapport

INTERN STYRNING OCH KONTROLL

KOMMUNSTYRELSEN LIDKÖPINGS KOMMUN

Hans Axelsson
Göran Persson-
Lingman

Juni 2016

-
*Resultat av en webbenkät
genomförd på uppdrag
av kommunens revisorer*

Innehåll

1.	Inledning	2
1.1.	Bakgrund	2
1.2.	Syfte	3
1.3.	Kontrollmål	3
1.4.	Avgränsning och metod.....	3
1.5.	Resultat.....	4
1.6.	Bedömning	5

Bilaga 1 och 2 – Enkätresultat och lämnade kommentarer

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Vi har på uppdrag av Lidköpings kommuns revisorer genomfört en övergripande granskning avseende olika områden som är viktiga för en god intern styrning och kontroll inom kommunstyrelsen och nämnderna

Målsättning med interna kontrollen

Den interna styrningen och kontrollen (interna kontrollen) ska stödja

- att verksamheten bedrivs på ett effektivt sätt vilket omfattar att uppnå olika intressenters krav och målsättningar, t ex de krav och mål som ställs av fullmäktige
- att lagar och regler följs (statsmaktens krav) samt
- att det finns en tillfredsställande redovisning och rapportering

Ovan nämnda målsättningar omfattar även att säkra/hindra att verksamhetens förtroendekapital påverkas negativt samt att verksamheten och/eller kunder drabbas på ett negativt sätt. Annat att nämna är att den interna kontrollen syftar till att skydda politiker och personal från oberättigade misstankar och att det inte sker oegentligheter.

Konsekvenser

Brister i den interna kontrollen kan innebära att verksamheten drabbas negativt på olika sätt, t ex att olika intressenters krav och mål inom olika verksamheter inte nås, att verksamhetens kunder drabbas oönskat, att statsmaktens lagar inte följs, att kommunen drabbas av allvarliga ekonomiska skador och/eller att förtroendet för kommunen minskar.

Viktiga förutsättningar

Viktig för en god intern kontroll är att det finns en tillfredsställande ”styr- och kontrollmiljö”. Detta omfattar bl.a. gemensamma etiska värderingar, tillräckligt kompetens (kompetensförsörjning), riskmedvetenhet, tydlighet i roller och ansvar.

Annat som är viktigt är att det finns en medvetenhet kring olika risker och de analyseras utifrån de olika målen med den interna kontrollen.

En förutsättning är givetvis att finns effektiva och säkra arbetssätt som innehåller aktiviteter och en rollfördelning som stödjer att göra rätt och att reducera olika risker. Ett exempel är att ansvariga på olika nivåer behöver rätt information i rätt tid och att viktiga frågor kommuniceras mellan olika ansvariga.

För att veta att verksamheten når de ställda olika krav och mål krävs en systematisk uppföljning (detta innefattar t ex utvärderingar och systematiskt hantering av avvikelser). *Fungerar det så bra som vi tror? Vad avviker från de önskvärda arbetssätten? Vilka förbättringar ska prioriteras, vad kan vara orsaker och hur kan vi förbättra?).*

Den interna kontrollen ska omfatta alla verksamheter och processer.

1.2. Syfte

Granskningen syftar till att:

Ge revisorerna ett underlag för en översiktlig bedömning avseende den interna styrning och kontrollen inom styrelsen och samtliga nämnder. Granskningen ska också ge underlag för prioritering av fördjupade granskningar. Granskningsunderlaget ska också ge styrelsen ett underlag i sitt förbättringsarbete.

1.3. Kontrollmål

Kontrollområden.

- ✚ Finns tydlighet i mål och en tillfredställande intern styr- och kontrollmiljö?
- ✚ Analyseras risker på ett tillfredställande sätt inom nämndens verksamhet?
- ✚ Finns tillfredställande processer och rutiner (inkluderar här kontrollaktiviteter för att reducera risker)?
- ✚ Information och kommunikation
- ✚ Sker uppföljning och övervakning?

För varje kontrollområde finns en eller flera frågor vilka återfinns i bilagorna till denna rapport.

1.4. Avgränsning och metod

Granskningen stödjer sig till stor del på det som är viktigt för en god intern styrning och kontroll enligt ramverket COSO (övergripande ramverk för det som bedöms vara viktigt för en god intern styrning och kontroll).

Kommunstyrelsen och samtliga nämnder har granskats. Granskningen är översiktligt och sker utifrån 30-35 frågor/påståenden som förtroendevalda och chefer samt ytterligare ett antal tjänstemän har fått besvara via en webbenkät med ett antal påståenden med svarsalternativen inte alls, delvis, i huvudsak eller helt håller med. Vet ej/ingen uppfattning kunde också väljas (markeras med grå färg i diagrammen i bilaga 1). När svarsalternativet inte alls eller delvis användes så uppmanades respondenten att lämna kommentarer. Vi ville med detta få bidrag som kunde öka förståelsen för varför man svarat som man gjort.

I anslutning till att enkäten mailades ut så deltog aktuell revisorsgrupp på styrelse/nämndsmöte och informerade om revisionens granskning och om enkäten som skulle komma i nära anslutning till att nämnden fick informationen.

Avstämningar av resultatet har skett löpande till revisorerna och därutöver har vi tillsammans med aktuell revisorsgrupp muntligen och med hjälp av framtagen applikation redovisat resultatet för kommunstyrelsen.

2. Resultat

Resultatet av webbenkäten för kommunstyrelsen och dess förvaltning framgår i detalj av bilagorna 1 och 2. Sammanfattningsvis indikerar svaren från 16 förtroendevalda i kommunstyrelsen och 15 chefer och några övriga tjänstemän att det finns ett stort behov av mer analys, diskussion och åtgärder som är viktiga för en god intern styrning och kontroll i kommunstyrelsen. Behov av förbättringar återfinns i varierande grad inom samtliga indikatorer som den övergripande bilden nedan visar.

■	bra, bibehåll och fortsatt med ständiga förbättringar
■	visst behov av mer analys/åtgärd
■	stort behov av mer analys/åtgärd
■	mycket stort behov av analys/åtgärd

Kommunstyrelse				
Områden som omfattats				
Mål och övergripande styr- och kontrollmiljö	Risk och kvalitetsarbete	Kontrollaktiviteter	Kommunikation och information	Uppföljning och utvärdering
Kommunicerade krav,mål	Analyser och hantering av risker	Kontrollaktiviteter ekonomi	Kommunikation	Utvärderingar och avvikelser
Kunskap om lagar och regler	IT-relaterade risker	Förebygga o upptäcka	Extern och intern information	Uppföljning av rutiner
Värdegrunder och etiska värderingar	Kvalitetsarbetet			Jämförelser med andra
Kompetensförsörjning	Risker i omvärlden			Uppföljning av kvalitetsarbetet
Tydlighet i roller och ansvar	Risker för oegentligheter			
Rapportering och uppföljning				

För vart och ett av ovan redovisade indikatorer finns en eller flera frågeställningar och svarsresultat. Dessa redovisas i sin helhet tillsammans med lämnade kommentarer från respondenterna i bilagorna 1 och 2. I bilaga 1 redovisas också det 7-8 starkaste resp. svagaste resultaten från förtroendevalda resp. tjänstemän. Vi ser det som naturligt att man i det fortsatta arbetet har särskilt fokus på dessa områden så får de svagaste omdömena från ledamöter resp. chefer

Vi vill poängtera vikten av att resultatet för samtliga frågeställningar belyses då det kan finnas enskilda frågeställningar/resultat inom en indikator som avviker från ev. övriga frågeställningar inom indikatorn och som därför behöver diskuteras och analyseras även om indikatorn som helhet visar ett starkt resultat.

Utöver ovan nämnda indikatorer fick ledamöterna i kommunstyrelsen också frågan om man anser sig ha en tillräcklig uppsikt över nämndernas resp. bolagens verksamhet. Även här indikerar svaren på ett förbättringsområde då ca 40 % av de svarande inte alls eller bara till viss del svarar att kommunstyrelsen har en tillräcklig uppsikt.

3. Bedömning

KS-ledamöternas och KS förvaltningens självskattning av sin interna styrning och kontroll visar enligt vår bedömning på ett stort eller mycket stort behov av ytterligare analys och åtgärder inom ett flertal områden.

Ligger ansvaret för åtgärden hos annat organ är det viktigt att kommunstyrelsen fångar upp och vidarebefordrar signaler om hur verksamheten och dess kunder påverkas av ev. noterade brister.

Genomgång och analysen av självskattningen anser vi ska ske omgående hos både politiken som förvaltningen men också gemensamt och resultera i en av styrelsen beslutad handlingsplan för att förbättra den interna styrningen och kontrollen för kommunstyrelsen.